

Αθήνα, 27 Μαΐου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Να ληφθούν άμεσα μέτρα για την ενεργειακή δημοκρατία, το κόστος ρεύματος και την στήριξη των μικρών παραγωγών Α.Π.Ε. και των ενεργειακών κοινοτήτων»

Η πρόσφατη συνέλευση των μικρών παραγωγών ενέργειας και των Ενεργειακών Κοινοτήτων που πραγματοποιήθηκε στις 21 Μαΐου στην Κοζάνη, ανέδειξε με τον πιο δραματικό τρόπο το καθεστώς πολυεπίπεδης ασφυξίας στο οποίο έχει περιέλθει ο κλάδος.

Οι εκπρόσωποι των φορέων, μεταξύ των οποίων ο Σύνδεσμος Επενδυτών Φωτοβολταϊκών Δυτικής Μακεδονίας και η Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Παραγωγών Ηλεκτρικής Ενέργειας με Φωτοβολταϊκά (Π.Ο.Σ.Π.Η.Ε.Φ.), περιέγραψαν μια κατάσταση πλήρους αποκλεισμού των μικρών παραγωγών, η οποία ναρκοθετεί ευθέως την έννοια της ενεργειακής δημοκρατίας στη χώρα μας.

Οι μικρομεσαίοι επενδυτές Α.Π.Ε. και οι Ενεργειακές Κοινότητες, που θα έπρεπε να πρωτοστατούν στην πράσινη μετάβαση, ειδικά σε περιοχές όπως η Δυτική Μακεδονία που βιώνει τις βίαιες συνέπειες της απολιγνιτοποίησης, βρίσκονται σήμερα αντιμέτωποι με τον ορατό κίνδυνο της οικονομικής καταστροφής.

Η έλλειψη ολοκληρωμένου ενεργειακού σχεδιασμού, ο κορεσμός και η αδυναμία του εθνικού ηλεκτρικού δικτύου, καθώς και η κραυγαλέα απουσία κεντρικών υποδομών αποθήκευσης ενέργειας, έχουν δημιουργήσει μια βαθιά στρεβλή αγορά.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στη συνέλευση, οι συνεχείς και ανεξέλεγκτες περικοπές στην παραγωγή, σε συνδυασμό με την παγίωση μηδενικών ή ακόμη και αρνητικών τιμών στην αγορά ενέργειας, οδηγούν ήδη σε απώλειες εσόδων που υπερβαίνουν το 40%.

Ενδεικτικά, οι περικοπές ενέργειας αναμένεται να παρουσιάσουν το 2026 κατακόρυφη αύξηση της τάξης του +75%, αγγίζοντας το δυσθεώρητο νούμερο των 3,5 TWh που θα πεταχτούν στον κάλαθο των αχρήστων. Το αποτέλεσμα είναι τα φωτοβολταϊκά πάρκα των μικρών παραγωγών να χάνουν έως και το 80% της ημερήσιας παραγωγής τους κατά τις ώρες αιχμής, χωρίς καν να προωθούνται οι αναγκαίες υποδομές αποθήκευσης ενέργειας.

Αντί οι μικροί παραγωγοί και οι ενεργειακές κοινότητες να εισέρχονται στο σύστημα κατά προτεραιότητα ή έστω ισότιμα, αποκλείονται βίαια επειδή το δίκτυο αδυνατεί να απορροφήσει την παραγόμενη καθαρή ενέργεια. Το γεγονός αυτό αποτελεί τεράστια πρόκληση όχι μόνο για τους ίδιους τους επενδυτές, αλλά και για το σύνολο της κοινωνίας: την ίδια ώρα που νοικοκυριά και επιχειρήσεις γονατίζουν από την ακρίβεια, χάνεται ενέργεια που θα μπορούσε να ηλεκτροδοτήσει σχεδόν 1 εκατομμύριο καταναλωτές.

Παράλληλα, οι προσφερόμενες τιμές αποζημίωσης αναδεικνύουν μια εξόφθαλμη αδικία. Ενώ η τιμή των φωτοβολταϊκών συμπιέζεται πλέον κοντά στα 2 λεπτά την κιλοβατώρα, το ορυκτό φυσικό αέριο κοστίζει 130 ευρώ/MWh.

Γίνεται σαφές σε όλους ότι η κυβερνητική πολιτική δεν στοχεύει στη διάχυση των οφελών της πράσινης μετάβασης στους πολίτες, αλλά στην εξασφάλιση υπερκερδών για τους μεγάλους ομίλους του φυσικού αερίου και των μεγάλων Α.Π.Ε..

Αυτή η ραγδαία μείωση των εσόδων έχει φέρει τους μικρούς παραγωγούς σε πλήρη αδυναμία εξυπηρέτησης των δανειακών τους υποχρεώσεων. Οι τράπεζες, προχωρούν σε κατασχέσεις λογαριασμών, απειλώντας με καθολική δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων των παραγωγών, την ώρα που το ίδιο το κράτος, μέσω των περικοπών του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. και του Α.Δ.Μ.Η.Ε., τους στερεί το δικαίωμα να παράγουν και να εισπράττουν.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι κομβικό ρόλο στην υποβάθμιση των μικρών παραγωγών επέφερε η Υ.Α. του Υ.Π.Ε.Ν., παραμονές Δεκαπενταύγουστου του 2022, (ΦΕΚ Β' 4303/12.08.2022), η οποία άλλαξε αναδρομικά τους όρους κατασκευής και σύνδεσης νέων σταθμών Α.Π.Ε. και μονάδων αποθήκευσης στο δίκτυο του Α.Δ.Μ.Η.Ε. κα του Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε..

Το αποτέλεσμα ήταν η κατάργηση της χρονικής προτεραιότητας, το μπλόκο σε μικρούς και μεσαίους επενδυτές, η προώθηση μεγάλων μονάδων, η καταστροφή των επενδυτικών σχεδίων για επενδυτές που συνειδητοποίησαν σε μια μέρα, ότι δεν θα έβρισκαν ποτέ χώρο για να συνδεθούν.

Όπως αναφέρθηκε, οι προτάσεις της Π.Ο.Σ.Π.Η.Ε.Φ., οι οποίες παρουσιάστηκαν και στην συνέλευση, κινούνται προς την σωστή κατεύθυνση, και πρέπει να αξιοποιηθούν αναλόγως από την κυβέρνηση: δημιουργία ενός έκτακτου μηχανισμού στήριξης των Φ/Β που πλήττονται από τις περικοπές και τις αρνητικές τιμές, άμεση παράταση των συμβάσεων λειτουργικής ενίσχυσης διαφορικής προσαύξησης κατά 7 έτη, αύξηση των ωρών μηδενικών τιμών ή/και πληρωμή των μηδενικών τιμών, επιδότηση εγκατάστασης μπαταριών και εγκατάσταση μονάδων αποθήκευσης behind the meter, θέσπιση εθνικού στόχου για την αποθήκευση, αναστολή εισόδου αδειοδοτημένων μονάδων Α.Π.Ε. (ανάλογα με τον βαθμό εισόδου μονάδων αποθήκευσης).

Παράλληλα, πρέπει να τονιστεί ότι σε αυτή τη στρεβλή κατάσταση και την υπερθερμασμένη αγορά έρχεται πλέον να βάλει τη σφραγίδα της και το πολυαναμενόμενο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις Α.Π.Ε..

Μετά από πολυετείς, σκόπιμες καθυστερήσεις –που επέτρεψαν την άναρχη και ανεξέλεγκτη επέλαση συγκεκριμένων επιχειρηματικών ομίλων και την υπερθέρμανση της αγοράς– το νέο Χωροταξικό όχι μόνο δεν θεραπεύει τις παθογένειες, αλλά έρχεται ουσιαστικά να «νομιμοποιήσει» εκ των υστέρων ένα καθεστώς αδικίας.

Αντί να θέσει αυστηρούς κανόνες προστασίας του περιβάλλοντος και των τοπικών κοινωνιών, το πλαίσιο αυτό είναι κομμένο και ραμμένο στα μέτρα των μεγάλων συμφερόντων. Παραδίδει τον ζωτικό χώρο της χώρας και των κορεσμένων περιοχών, όπως η Δυτική Μακεδονία, στα μεγάλα ολιγοπώλια, αφήνοντας τις Ενεργειακές Κοινότητες και τους μικρούς τοπικούς παραγωγούς χωρίς «ηλεκτρικό χώρο» και χωρίς καμία χωροταξική προστασία απέναντι στον αθέμιτο ανταγωνισμό των μεγαθήριων.

Τέλος, όλες αυτές οι πολιτικές, παρά τις εξαγγελίες και τις υποσχέσεις, δεν προσφέρουν στο γενικότερο ζητούμενο για μείωση ή συγκράτηση των τιμών του ρεύματος για τους καταναλωτές. Η χώρα μας σημειώνει

διαρκώς αρνητικά ρεκόρ, καθώς το κόστος ρεύματος -προσαρμοσμένο στην αγοραστική δύναμη- είναι σχεδόν πάντοτε, το υψηλότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ η Ελλάδα στις τελευταίες στατιστικές κατέγραψε το υψηλότερο ποσοστό ενεργειακής φτώχειας στην ΕΕ, με το 18,1% του πληθυσμού να δηλώνει αδυναμία να θερμάνει επαρκώς την κατοικία του.

Το αποτέλεσμα είναι να μην υπάρχει ενεργειακή δημοκρατία, διάχυση των οφελών και κέρδος για τους πολίτες. Μια αποτυχία που χρεώνεται στην κυβέρνηση που το μόνο που την ενδιαφέρει είναι τα κέρδη για τους επενδυτές στο φυσικό αέριο και τις μεγάλες Α.Π.Ε..

Επειδή η Δυτική Μακεδονία δικαιούται να είναι πρωταγωνίστρια και όχι θύμα της ενεργειακής μετάβασης,

Επειδή η βιωσιμότητα των μικρών παραγωγών και των Ενεργειακών Κοινοτήτων είναι ταυτόσημη με την επιβίωση των τοπικών κοινωνιών,

Επειδή η ενεργειακή δημοκρατία προϋποθέτει δίκαιη κατανομή του ηλεκτρικού χώρου και όχι τον αποκλειστικό έλεγχο του από ελάχιστα ολιγοπώλια,

Επειδή το νέο Ειδικό Χωροταξικό για τις ΑΠΕ θεσμοθετεί και νομιμοποιεί αναδρομικά μια βαθιά άνιση αγορά προς όφελος των λίγων,

Επειδή το κόστος ρεύματος -βάσει της αγοραστικής δύναμης των πολιτών- είναι το ακριβότερο στην Ευρώπη, γεγονός που αποτυπώνει την αποτυχία της ενεργειακής πολιτικής και της αντιμετώπισης της ακρίβειας

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Σε ποιες άμεσες ενέργειες προτίθεται να προβεί προκειμένου να σταματήσει ο άδικος, μονομερής και δυσανάλογος αποκλεισμός των μικρών παραγωγών Α.Π.Ε. και των Ενεργειακών Κοινοτήτων από το ηλεκτρικό δίκτυο;
2. Προτίθεται να θεσπίσει ένα δίκαιο και διαφανές πλαίσιο κατανομής των περικοπών ενέργειας, ώστε να μην επιβαρύνονται σχεδόν αποκλειστικά οι μικρομεσαίοι σταθμοί προς όφελος των μεγάλων έργων;
3. Ποιο είναι το συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την ανάπτυξη υποδομών αποθήκευσης ενέργειας (μπαταρίες) που θα

επιτρέψουν την απορρόφηση της παραγωγής των μικρών έργων, και με ποιο τρόπο θα διασφαλιστεί η πρόσβαση των Ενεργειακών Κοινοτήτων σε αυτές;

4. Προτίθεται να αναλάβει νομοθετική ή άλλη πρωτοβουλία, σε συνεργασία με το τραπεζικό σύστημα, για το πάγωμα ή την αναδιάρθρωση των δανείων των μικρών παραγωγών, οι οποίοι αδυνατούν να πληρώσουν λόγω των κρατικών περικοπών στην παραγωγή τους;
5. Θα υλοποιήσει τις προτάσεις του Π.Ο.Σ.Π.Η.Ε.Φ. για υπέρβαση της κρίσης;
6. Πώς δικαιολογεί το γεγονός ότι το νέο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ, αντί να βάλει φρένο στην άναρχη ανάπτυξη και να προστατεύσει τους μικρούς τοπικούς παραγωγούς, έρχεται τελικά να «νομιμοποιήσει» μια υπερθερμασμένη και στρεβλή αγορά προς όφελος των μεγάλων συμφερόντων;
7. Τι απαντά στους πολίτες που υφίστανται, βάσει της αγοραστικής τους δύναμης, το ακριβότερο κόστος ρεύματος διαχρονικά στην Ε.Ε.;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Καλλιόπη Βέττα

Έλενα Ακρίτα

Γιώργος Γαβρήλος

Ειρήνη (Ρένα) Δούρου

Μιλτιάδης Ζαμπάρας

Χαράλαμπος (Χάρης) Μαμουλάκης

Κωνσταντίνος Μπάρκας

Αλέξανδρος Μεικόπουλος

Αικατερίνη Νοτοπούλου

Γεώργιος Παπαηλιού

Πόπη Τσαπανίδου

